

Březen

v knihovně

Vítejte v březnovém, třetím v letošním pořadí, zpravodaji, který přináší jako obvykle trochu informací a nějakou tu inspiraci z naší knihovny. Že je březen již řadu let knihovnamí nazýván a propagován jako měsíc čtenářů, asi není potřeba nějak dvakrát rozebírat. Ano, náš fokus je v březnu (a nejenom v něm) zaměřen na naše uživatele. Co jsme tedy připravili?

Novinkou, která by v průběhu března měla začít fungovat, je možnost plateb prostřednictvím platební brány GoPay. Myslíme si, že tuto službu uvítají zejména uživatelé elektronických služeb knihovny. V knihovně jsou totiž registrováni uživatelé, kteří v podstatě nečtou klasické kodexové knihy, fyzicky knihovnu nenavštěvují, ale jsou výhradními e-čtenáři – ať už elektronických knih nebo audioknih. Přesto jsou našimi plnohodnotnými uživateli a my jsme tomu rádi. Nemůžete si stáhnout e-knihu z důvodu prošlé registrace? Není problém, přihlašte se do svého čtenářského konta a registraci si jednoduše můžete obnovit.

Knihovna se také zapojuje k mezinárodnímu happeningu knihoven na Slovensku a ČR s názvem *Je nás slyšet*. Cílem je společným čtením ve stejný den a čas upozornit na důležitost čtení a krásu literatury. Téma je dobrovolné, ale může být zaměřeno na knihovny, příběhy knihoven a regionálních autorů. Jedinou podmínkou je den a čas. Tím dnem je středa 4. března a tím časem je 15:30. V Rožnově to bude ještě trošku rozšířenější. Ve 14:00 totiž začíná v kavárně Domova pro seniory pravidelný pořad Čtení sluší každému. V jeho rámci čte knihovník Michal Hurta klientům domova z knih, které bývají neprávem opomíjeny. V knihovně samotné se pak Happening odehraje od 15:30. Předčítat budeme z knih Miloše Macourka, od jehož narození uplyne v letošním roce 100 let. A aby nás bylo slyšet i venku před knihovnou, budeme číst na mikrofon, repráky budou umístěny na balkóně. Takže můžete si přijít čtení poslechnout do knihovny, před knihovnu na lavičku, nebo třeba na zastávku.

No, to je na úvod právě tak akorát... čtěte dále...

Pavel Zajíc

2026

Program

VÝSTAVA

Březen – Duben

Zveme na výstavu fotografií Kateřiny Ondruškové „Ozvěny ženské duše“. Cílem je oslava krásy ženy a vzájemná inspirace k tomu, abychom si v životě dokázaly plnit svoje sny. Na fotografiích uvidíte převážně ne-modelky, ale také tři známé osobnosti: Petru Pastorovou – mistryni ČR v maratonu, Hani Jantač – autorku knihy Jak se nepodělat ve špitále a vítězku soutěže Hlas Československa 2014 Lenku Szabo Hružovou.

VIRTUÁLNÍ UNIVERZITA TŘETÍHO VĚKU

Úterý 3. a 17. března | 9.00 a 10.30 | přednáškový sál

Další přednášky VU3V pro přihlášené účastníky.

ČTENÍ SLUŠÍ KAŽDÉMU

Středa 4. března | 14.00 | kavárna Domova seniorů

Čtení z knih, které ač možná zůstaly pozapomenuty, mohou stále oslovovat.

JE NÁS SLYŠET!

Středa 4. března | 15.30 | knihovna

Čtení je důležité a knihovny také. A proto se české knihovny – a my s nimi – letos připojujeme k iniciativě Slovenské asociace knižnic „Je nás počut“, která upozorňuje na význam čtení a knihoven ve veřejném prostoru. V jeden okamžik se v knihovnách čte nahlas, aby bylo vidět a slyšet, že čtenářství má v naší společnosti své místo. Akce probíhá v rámci kampaně Březen – měsíc čtenářů.

Listování - „13!“

Pondělí 9. března | 17.00 | přednáškový sál

Přijďte se na Listování přesvědčit, že 13! je šťastné a zábavné číslo. Spisovatel a stand-up komik Pavel Tomeš napsal mozaiku povídek, která jasně ukazuje, že žádná tma není tak temná, aby ji neprozářil černý humor.

Rezervujte si své místo na: 776 466 982 nebo si rovnou kupte vstupenku v knihovně, cena 100,- Kč.

TRÉNINK PAMĚTI 2

Úterý 10. a 24. března | 9.00 a 10.30 | přednáškový sál

Kurz mentálního joggingu pro pokročilé. Pro přihlášené účastníky. Vede Julia Žukova, certifikovaná trenérka paměti 1. stupně.

ŠÍCÍ DÍLNA S HEDOU

Úterý 10. března | 16.00 | přednáškový sál

Tvoření je radost a šití skvělý relax. Další hodina kurzu šití. Přihlaste se. S sebou vlastní šicí stroj.

Rezervace: knihovna@knir.cz nebo
na tel: 776 466 982.

VERNISÁŽ – Výstava fotografií Kateřiny Ondruškové „Ozvěny ženské duše“

Středa 11. března | 17.00 | přednáškový sál

Zveme na vernisáž k výstavě fotografií Kateřiny Ondruškové „Ozvěny ženské duše“.

Na vernisáži bude hovořit úžasná Hani Jantač, zazpívá úchvatná Lenka Szabó Hružová a formou videa nás pozdraví královna maratonu Petra Pastorová. Všechny tyto 3 ženy nás mohou povzbudit v touze dělat to, co nás baví. Dělat to srdcem a na plno. Přijďte se inspirovat.

JAK NA TABLET A CHYTRÝ TELEFON

Čtvrtek 12. března | 8.30-12.30 | přednáškový sál

Jestli uvítáte pomoc s ovládáním chytrých zařízení, navštivte náš kurz, kde Vás vše naučíme.

Pro starší 65 let. Zdarma. Ve spolupráci s Nadací Vodafone, Moudrou sovičkou a Elpidou.

Nutná rezervace: 776 466 982.

NA KAFÍČKO DO KNIHOVNY

Středa 18. března | pozor změna času - 17.00 | přednáškový sál

Každý měsíc pro Vás vybíráme novou voňavou kávu, která se vždy skvěle hodí k předčítání ze zajímavých knih. Opět skvělý CTIB a hodina s nevšední literaturou. Tentokrát v 17.00. V rámci káfička vylosujeme výherce soutěže Rande naslepo.

PÁDEM VZHŮRU

Čtvrtek 19. března | 17.00 | přednáškový sál

Hani Jantač – jak sama píše „obyčejná holka z Valašska“ s neobyčejným příběhem, o kterém napsala knihu. Spadla při tandemovém seskoku z nebe... a strávila 4 měsíce na nemocničním lůžku. Velká optimistka, žena silné vůle, která věří, že na konci každého tunelu je světlo a po každé bouři zase vysvitne slunce.

SWAP KNIH aneb VYMĚŇ KNIHU!

Pátek 20. března | 10.00 – 18.00 | přednáškový sál

Vyměňujte knihy, které už nechcete mít doma a kterými byste rádi udělali radost někomu jinému. Přineste je a pošlete dál do světa. Na oplátku si můžete odnést zajímavý titul zdarma. Vítejte ale jen knihy v dobrém stavu, v jakém byste je i vy rádi od někoho dostali (žádné zaprášené skvosty z půdy. Rok vydání 2000 – nyní).

Informace: knihovna@knir.cz nebo na tel: 776 466 982.

MĚSTO V MÉ PAMĚTI

Kamil Holub – Pět kapek vody

Pondělí 23. března | 16.00 | přednáškový sál
Promítání a následná beseda s Kamilem Holubem, autorem filmové variace na motivy povídky „Pět kapek Vladimíra Holana“ z knihy Jaroslava Seiferta „Všecky krásy světa“, doplněna vyprávěním frenštátské rodačky, paní Mahuleny Parmové, a krásnými verši Seifertovými, které věnoval lidem a krajině pod Radhoštěm.

Připravujeme v dubnu:

BESEDA S PETROU PASTOROVOU

Středa 15. dubna | 17.00 | přednáškový sál
Zveme na besedu s královnou maratonu Petrou Pastorovou, několikanásobnou mistrýní ČR v maratonu a v půlmaratonu, matkou 3 dětí, trenérkou v MK Seitl Ostrava a organizátorkou Ostrava City Marathonu v jednom, která nám bude povídat nejen o zvládání překážek v běhu, ale i v životě.

PRO DĚTI

DESKOHRANÍ

Čtvrtek 5. a 19. března | 14.00 | přednáškový sál
Zveme všechny nadšence do deskové, přijďte si zahrát ve čtvrtek do knihovny. Nové hry, noví partáci, kteří vám rádi poradí a zahrají si s Vámi.

LOUTKOVÉ DIVADÉLKO ROLO

Sobota 7. března | 10.00 | přednáškový sál
Přijďte si poslechnout klasickou pohádku o Šípkové Růžence. Zveme na pravidelná představení loutkového divadélka ROLO. Vstupné 30 Kč.

ROBOHRANÍ

Čtvrtek 12. března | 14.00 | přednáškový sál
Kroužek pro přihlášené malé inženýry.

DESKOHRANÍ – MARATON Herní noc

Pátek 13. března | 16.00 – 00.00 | přednáškový sál
Večer plný deskových her je tady! Přijďte si zahrát s kamarády, rodinou nebo s kolegy. Tentokrát jsme vybrali hry na téma: Z říše zvířat. Těšit se můžete na deskové hry pro všechny generace, pravidla vysvětlíme – stačí přijít a hrát. Od 16:30 je připraven turnaj o ceny ve hře Ubongo Junior.
Rezervace: není nutná. Info: 776 466 982.
Vstupné: zdarma.

LOUTKOVÉ DIVADÉLKO ROLO

Sobota 21. března | 10.00 | přednáškový sál
Jaká další dobrodružství zažil dráček Ondrášek? Zjistíte v sobotu na představení loutkového divadélka ROLO. Vstupné 30 Kč.

DOPOLEDNÍ PIDIKNIR pro děti a rodiče

Středa 25. března | 9.30 | dětské oddělení
Připravili jsme opět dopolední Pidiknir – program pro menší děti od 3 – 4 let a jejich rodiče. Přečteme si pohádku a pak dítě i rodič dohromady řeší zábavné úkoly nebo hry. Společná zábava zaručena! Nebudou chybět ani tipy na vhodné knížky pro danou věkovou skupinu a inspirace, jak si doma čtení užít.

Program je nastaven tak, aby se zúčastnil 1 rodič + 1 dítě. Děti určitě uvítají pomoc rodiče, do programu se zapojují společně. Připraven 30 min. řízený program a poté volná zábava. Není nutná rezervace. Kapacita omezena.

MOŘSKÝ OBCHŮDEK

Středa 25. března | 13.00 | dětské oddělení
Lovci perel mohou směnít své mořské peníze Moriony za věcné odměny.

ODPOLEDNÍ PIDIKNIR pro děti a rodiče

Středa 25. března | 16.00 | dětské oddělení
Jak přivést děti a rodiče ke společnému čtení? Například projektem Bookstart. V rámci něj Vás zveme na odpolední program pro děti ve věku 5 – 6 let a jejich rodiče.
Čeká vás čtení pohádek a připraveny budou i hravé zábavné úkoly, s kterými určitě pomůže maminka nebo tatínek. Od 16:00 je 30 min řízený program, poté volná zábava a čtení.
Pro děti 5 – 6let. **Program je nastaven tak, aby se zúčastnil 1 rodič + 1 dítě a do programu se zapojují spolu.**

NOC S ANDERSENEM

Pátek 27. března – sobota 28. března | 17.00 – 8.00 | dětské oddělení a přednáškový sál
Pohádkové nocování v knihovně je opět tady, tentokrát pro čtenáře 8 – 10let (2. – 4. tř.). Letos se vydáme společně za dobrodružstvím s Machem a Šebestovou a budeme cestovat s kouzelným sluchátkem. Zájemci musí splnit soutěžní úkol a vyplnit přihlášku. **Uzávěrka přihlášek do 15. března! (Přednost mají registrovaní čtenáři knihovny.)**

V rámci akcí pořádaných Městskou knihovnou Rožnov pod Radhoštěm, příspěvkovou organizací, budou pořizovány obrazové a zvukové záznamy za účelem prezentace organizátora akce. Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm, příspěvková organizace, nenese odpovědnost za záznamy pořízené a zveřejněné jinými subjekty.

Špeky z regálů

HOOVEROVÁ, Colleen.

Layla

Praha: Ikar, 2025

Colleen Hooverová je zárukou překvapení. Po celé ty roky, co ji mohou mít čeští čtenáři ve svých poličkách, dokazuje, že i když si po celou dobu čtenář myslí, že ví, kam příběh míří, mýlí se. A jinak tomu není ani v tomto dalším světě a životech, které Colleen převedla na stránky knihy s názvem Layla. Je to příběh o nadpřirozenou, lásku, psychických problémech, odhodlání a smrti, která ale nemusí být tak definitivní, jak se zdá. Vydejte se do záhadného světa, do světa po životě a otestujte, zda můžete opravdu věřit jen tomu, co skutečně vidíte.

Natálie Maťová

JIRMAN, Martin.

Pravá láska v době umělé inteligence

Praha: Ikar, 2025

První knížka oblíbeného stand-up komika vznikla jako zamyšlení nad tím, jak to bude vypadat, až nám do ložnic, výročí a partnerských hádek nakráčí umělá inteligence. Eliška a Matěj se rozhodli vyřešit svoji partnerskou krizi pomocí nové vztahové aplikace, která se nonstop stará o blaho jejich vztahu. Prakticky to znamená, že apka hlásí každý přestupek proti pravidlům láskyplného soužití s návodem na jeho vyřešení. Může se vůbec něco pokazit, když umělá inteligence začne plánovat vaše výročí, romantické večery, a dokonce i spontánní sex? Víceméně všechno. Kniha potvrzuje teorii, že smích je nejlepší nástroj na zvládání útrap lidského bytí. Pokud se chcete dobře pobavit, tahle kniha bude pro Vás ta pravá.

Roman Hrůzek

VAJSEJTLVÁ, Barбора

Mami, přidej, aneb, Jak se (ne)stát supermatkou.

Praha: Motto, 2019

V téhle knize se najde každá. A pokud ne, tak určitě zná někoho, kdo se potýká s podobnými životními výzvami. A nemusí se týkat jen dětí. Ty jsou zdrojem více či méně úsměvných malérů jaksi samozřejmě. Hrdinka řeší svou práci redaktorky v lifestyleovém magazínu, kterou nesnáší, potýká se se stereotypy svého manželství i vztahy v širší rodině či s kamarádkami. Jak se ze všeho nezbláznit? Začne běhat. A my ji sledujeme celý jeden rok a fandíme až do závěrečného závodu.

Jitka Slezáková

AHERN, Cecelia.

Sběratel skleněnek

Praha: Dobrovský, 2016

Tato kniha je citlivým příběhem o tom, jak rozdílnou hodnotu mohou mít obyčejné věci v očích různých lidí. To, co je pro jednoho bezvýznamné, může pro druhého představovat nevyčíslitelný poklad – právě díky vzpomínkám, které jsou s tím spojeny. Symbol kulíček marbles se tak stává nenápadným, ale silným motivem celého vyprávění. Autorka jemně a s porozuměním otevírá téma důvěry a respektu k zájmům dětí i blízkých. Ukazuje, jak zásadní význam může mít skutečně naslouchání a pochopení. Příběh připomíná, že nestačí jen slyšet – je třeba opravdu vnímat a brát vážně to, co nám naši nejbližší sdělují.

Julia Žukova

SMETHURST, Becky.

Stručná historie černých děr

Praha: Euromedia Group, 2025

Stal se Vaší současnou hyperfixací vesmír a všechna jeho tajemství? V tom případě doporučuji tuto knihu, neboť není lepšího začátku než právě u tématu černých děr, záhadných objektů nám prozatím víceméně neznámých. Třeba o nich zjistíte více právě Vy.

Jan Hajda

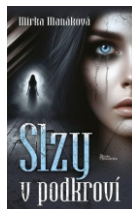

TÖRNVALLOVÁ, Clara.

Autistky: o ženách na spektru
Praha: Host, 2023

Když se řekne autista, většinové společnosti se vybaví mužský nerd v brýlích se zájmem o matematiku, Rubikovu kostku či vlakové jízdní řády. Ale co takhle žena autistka? O té už představa není až tak zřejmá, jakoby snad

ženy autistky neexistovaly? Tuto mylnou představu se snaží ve své knize vyvrátit švédská spisovatelka Clara Törnvallová, žena, které byl autismus diagnostikován až v dospělosti. Ve své knize tak mísí své vlastní postřehy ze života autistky, které doplňuje o zajímavá fakta, přičemž zvláštní pozornost věnuje i dalším ženám autistkám, které byly do té doby ve společnosti zcela neviditelné.

MANÁKOVÁ, Mirka.

Slzy v podkroví
Praha: Naše vojsko, 2025

Kniha *Slzy v podkroví* je citlivý psychologický román, který se zaměřuje na téma rodinných tajemství, bolesti z minulosti a hledání vlastní identity. Nabízí čtenáři hluboký pohled do lidské psychiky a ukazuje, že k uzdravení často vede jen jediná cesta – čelit pravdě, i když bolí. Hrdinka prostřednictvím dopisů, starých fotografií a osobních vzpomínek skládá mozaiku pravdy. Zjišťuje, že minulost ovlivnila nejen její dětství, ale i její současné vztahy a pohled na sebe samu. Postupně odhalování pravdy je pro ni bolestivé, ale zároveň osvobozující.

Markéta Dvořáková

Michal Hurta

Váš čtenářský průkaz v mobilu?

Už nemusíte nosit plastovou kartičku. Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm nabízí několik snadných možností, jak si nahrát čtenářský průkaz přímo do vašeho mobilního telefonu. Vyberte si tu, která je pro vás nejvhodnější.

Přes aplikaci PORTMONKA
Stáhněte si aplikaci a nahrajte si kartu do ní.
(Dostupné pro Apple i Android)

Do digitální PENĚŽENKY
Uložte si průkaz přímo do aplikace Peněženka ve vašem telefonu.
(Dostupné pro Android)

Ze ČTENÁŘSKÉHO KONTA
Přihlaste se a stáhněte si digitální verzi průkazu přímo z vašeho online účtu.
(Dostupné pro Android)

Podívejte se na video návod

Proč musím nosit čtenářskou legitimaci?

Je to prosté. Knihovnu a její služby lze využívat na základě dodržování pravidel, která stanovuje a upřesňuje knihovní řád. Ten laicky a taxativně k půjčování dokumentů říká toto: „Čtenářům se půjčují dokumenty knihovního fondu po předložení platného čtenářského průkazu.“ Nic víc, nic méně.

Čtenářský průkaz, ať už ten v mobilu, nebo ten „klasický“, slouží k identifikaci čtenáře

a správnému přiřazení půjčovaných dokumentů konkrétnímu čtenářskému kontu. Je to v podstatě stejné jako s bankomatem. Ten Vám také nevýdává hotovost v případě, že se adekvátně neidentifikujete. Nechápejte proto, prosím, vyžadování legitimací od knihovníků jako „buzeraci“, ale jako snahu dělat svou práci pořádně. Děkujeme!

Vaši knihovníci

JOY DIVISION.

The best of Joy Division

In.: P2008

Kompilace *Best Of Joy Division* (vyšla v roce 2008) nabízí třicet let po smrti zpěváka Iana Curtise ucelený pohled na tvorbu této

post-punkové legendy. Dvojalbum, vydané i díky úspěchu filmu *Control*, je ideální vstupní branou pro nové posluchače, kteří s Joy Division doposud neměli tu čest. První CD obsahuje 14 zásadních skladeb, jako *Love Will Tear Us Apart*, *Transmission* či *She's Lost Control*. Temná melancholie a syrová energie, která formovala moderní hudbu počátku 80-tých let. Druhé CD přináší nahrávky z legendárních John Peel Sessions, živé záznamy z TV pořadu *Something Else* a vzácný rozhovor s Ianem Curtisem a Stephenem Morrisem. Jde o precizně sestavený retrospektivní komplet, který ukazuje vliv kapely na celé generace – muzikantů i posluchačů. Celek? Pecka!

WELLER, Paul.

Illumination

In.: P+c2002

Osobnost Paula Wellera je velmi rozporuplná, některými lidmi z hudební branže bývá označován za „asshola“,

nafoukance a kretěna. Ale takto se dívají lidé na nejednu legendu z hudebního světa. Nicméně poslechnete-li se Wellerovu hudbu a nebudete řešit hudební bulvár, myslím, že zajásáte. Jeho šesté sólové album *Illumination* z roku 2002 potvrdilo jeho pozici ikony, když se okamžitě vyhoupllo na první příčku britské hitparády. Weller se zde vrací k organickému zvuku, v němž mísí rock, soul a psychedelii. Deska působí spontánněji než předchozí počiny; autor si většinu nástrojů nahrál sám s využitím Hammondových varhan i samplů. Mezi nejsilnější momenty patří úvodní *Going Places* či hit *It's Written in the Stars*. Na albu hostují i Noel Gallagher z Oasis (bicí a baskytara v *One X One*) nebo Kelly Jones. Jde o precizní ukázkou poctivého britského písničkářství, které neztrácí na síle ani po dvou dekáдах. A pokud máte DVD přehrávač, pusťte si živák.

NEJEDLÝ, Jan.

Hororová čítanka.

CD, Praha: OneHotBook, 2025.

Převyprávěné lidové horory se tu mísí s autorskými příběhy, které svou strukturu

přizpůsobily dětskému čtenáři. Celkové vyznění je lehce parodující, neboť hrůza se tu mísí s humorem, což výborně vystihují děsivé a zároveň groteskní ilustrace Jaromíra Plachého. Pro děti, které po strašidelných příbězích v určitém věku doslova dychtí, to bude první seznámení s černým humorem par excellence. Jan Nejedlý vystudoval Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy a dnes se živí jako učitel a novinář. Píše básně, povídky, fejetony, kabaretní skeče a poznámky do žákovských knížek. Audioknihu načetli Jana Stryková a Matouš Ruml.

JAREŠ, Vítězslav.

Zloději času.

CD, Praha: Kanopa, 2025.

Zahalte se do tajemné atmosféry starého Žižkova, kde se za každým rohem skrývá příběh, který touží být

odhalen. Tento fascinující kout Prahy je mnohem víc než jen obyčejná čtvrt – je to místo, kde se realita mísí s fantazií. Právě zde se minulost prolíná s přítomností a každá ulička, každý dům, nese stopy ztracených osudů. V těchto povídkách, které se pohybují na hranici satiry, černého humoru a mysteriózních zápletek, se nic nezdá být tak, jak se na první pohled jeví.

Vítězslav Jareš vystudoval filmovou, rozhlasovou a televizní produkci. Pracoval několik let v Krátkém filmu Praha jako asistent produkce, na seriálu Dobrodružství kriminalistiky, následně dvacet let v reklamě. Debutoval v roce 2004 thrillerem *Intrikáni*. Za toto prvotinu získal Výroční cenu nakladatelství Mladá fronta v kategorii původní česká tvorba. Audioknihu načetl Libor Hruška – český herec a režisér.

Jedna báseň

Poezie

Mluví naléhavě, že až pošvou
ústý jako by jen rodila;
jako když psa na psa poštvou
vhrzyena je do díla.

Jenom v ní tvá láska trvá,
trvá, že až zapomeneš její jméno...
(Láska-kurva,
co má ještě před počítím potraceno.)

V její obrovité láhvi tmy
slunko je jak zátka zaražené
a doplívá tam svoje zyslé dny.
Svůdná jako zrcadlo je ženě,

zve své muže k opilosti,
dovolené v zahraničí pro chudé.
(Nikdo je tam neuhostí,
každý své si odbude.

V slázch kralují...) A ona, ona, och, ví,
jak dokonale bude každý sám,
až rakví naposled se vpochví,
pozpátku a bůhvíkam.

*SLÍVA, Vít a ONDRÁČEK, Vít. Rodný hrob: verše
z let 1998-2004. Brno: Host, 2004. ISBN 80-
7294-121-6.*

Vít Slíva (*1951), rodák z Hradce u Opavy, je v kontextu současné literatury vnímán jako výrazný slezský básník, navazující na tradici Petra Bezruče. Po studiu češtiny a latiny v Brně spojil svůj profesní život s pedagogickou činností, především na brněnském Biskupském gymnáziu a Gymnáziu Slovanské náměstí, ale i na základní škole v Mladecku. Jako pedagog a organizátor literárního života v Brně, kde dlouhodobě žije, zásadně přispívá k utváření místního kulturního klimatu.

V období normalizace si Slíva zvolil cestu „osamělého pěvce“. Jeho tvorba se vyhýbala politické angažovanosti a soustředila se na apolitické nitro věcí, čímž se vyčlenil z tehdejších hlavních generací oficiálního i provokativního proudu. Postupem času se stal ústřední postavou tzv. Královopolského okruhu, kde působil jako mentor pro mladší autory, jako jsou Robert Fajkus, Věra Rosí či Bogdan Trojak. Slívova poezie je hluboce ovlivněna dílem

Vladimíra Holana a Františka Halase, ale také muzikálností slezské poetiky. Autor je označován za „novodobého klasika“, který vzkřísil rým jako klíčový výrazový prvek, přestože se v jeho tvorbě objevují i prvky výrazového experimentátorství a moderní terminologie. Jeho styl je hrubozrnný, zemitý a výrazně mužský; odmítá melancholii ve prospěch „básnického drsnění“ a racionálního odstupu.

Ústředními motivy Slívovy tvorby jsou smrt, láska, noc a prázdnota. Smrt je v jeho verších často propojena se zrozením, což reflektuje i sbírka Rodný hrob. Významnou roli hraje také hudba, projevující se v hudebních motivech, využívání italského názvosloví či v samotné zvukomalbě veršů, kde autor preferuje tvrdé hlásky.

Z jeho díla vyniká sbírka Bubnování na sudy (2002), oceněná cenou Magnesia Litera. Další významné sbírky jako Tanec v pochované base (věnovaná otci) či Grave (věnovaná matce) reflektují hluboké rodinné vazby. Reprezentativní výbor Boudní muzika pak potvrzuje autorovo zrání a jeho schopnost unést patos i existenciální tíži. Slíva ve své poezii vede neustálý zápas s vnitřní i vnější prázdnotou, přičemž do hry o smysl existence vkládá celou svou tvůrčí autoritu.

Zdroje:

Autor: Ben Skála, Benfoto – Vlastní dílo, CC BY-SA 3.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=45381791>

Přesah

Václav Havel: Rozloučení s občany, Praha 2.2.2003

V březnové rubrice Přesah připomínáme text projevu, kterým se Václav Havel 2. února 2003 loučil se spoluobčany a opouštěl funkci prezidenta republiky. Text je nadčasový a zvolili jsme jej záměrně v době, kdy po celé republice vyjadřují občané podporu současnému prezidentu Petru Pavlovi. V době, kdy pojmy morálka, svědomí, čest, pravda, etika, soucit jsou některými zástupci mocenského a politického spektra relativizovány.

„Milí spoluobčané,

zásadní proměna poměrů v naší zemi mne vynesla koncem roku 1989 až sem, na Pražský hrad. Stalo se to tak náhle, že jsem vlastně ani neměl čas se pořádně zamyslet nad tím, zda na takový úkol stačím. Byl jsem tehdy upřímně přesvědčen, že ho přijímám jen na několik měsíců, do prvních svobodných voleb. Jak patrně, všechno dopadlo jinak: jsem tu, nepočítám-li krátkou přestávku v druhé půli roku 1992, už více než třináct let. Byl jsem po tu dobu svědkem a přímým účastníkem mnoha převratných dějů, jak v naší zemi, tak v celé Evropě a v celém světě. Považuji to za velký dar osudu, za který mu nikdy nepřestanu být vděčen.

Zrušit všechno jemné předivo občanských institucí a vztahů, které vznikaly po dlouhá desetiletí, všechno zestátnit a podřídit život celé země jednomu politickému centru je jednoduché. Ale skládat po desetiletích bezčasí všechno znovu k sobě je nesmírně náročné a trvá to dlouho. Podobně jako by restaurace starožitného kusu nábytku trvala určitě mnohem déle než jeho rozkopnutí.

Trpělivost, s níž se naše společnost vyrovnávala se všemi nároky této dramatické doby, nároky, jejichž rozsah asi málokdo z nás dokázal ve vzrušených revolučních dnech předvídat, zasluhuje velký obdiv.

Dobré i chybné kroky, které jsem ve své funkci za tu dlouhou dobu udělal, nechť posoudí jiní, posuďte je vy, jistě se nad nimi zamyslí někdy i historikové. Tím samozřejmě neříkám, že se časem nepokusím i já vydat o svém působení nějaké svědectví. Možná jsem ho veřejnosti dokonce do jisté míry dlužen. Ale chce to čas, rozmysl, zdraví a soustředění. Doufám, že to vše

mi bude ještě dopřáno.

Dnes bych rád ze srdce poděkoval vám všem, kteří jste mi důvěřovali, sympatizovali se mnou nebo mne tak či onak podporovali. Bez vaší chápavé náklonnosti bych býval nemohl svou funkci zastávat snad ani pár vteřin. Vaší podpory si vážím o to víc, že jsem se ji nesnažil získat za každou cenu. Mnohdy jsem dokonce zastával zřetelně menšinové stanovisko a vydobyl si tím spíš odpor než uznání. Někdy jsem v takových případech možná chyboval.

Rád bych vás ale ujistil o jediném: vždycky jsem snažil řídit diktátem té instance, na niž jsem skládal svůj slib, totiž diktátem svého nejlepšího vědomí a svědomí.

Všem, které jsem tak či onak zklamal, kteří nesouhlasili s mými činy nebo kterým jsem byl prostě jen protivný, se upřímně omlouvám a věřím, že mi odpustí.

...teprve doba, která nyní nadchází, reálně ukáže, do jaké míry už jsme plnohodnotnou součástí demokratického světa....

Milí přátelé

loučím se s vámi jako váš prezident, zůstávám s Vámi jako váš spoluobčan!“

Zdroje:

in: HAVEL, Václav, ZELENKA, Jan (ed.). Projevy a jiné texty z let 1999-2006: Prosím stručně ; Odcházení. Spisy, sv. 8. Praha: Torst, 2007. ISBN 978-80-7215-320-6.

Pavel Zajíc

O poklad strýca Juráša

Pod tímto dobrodružně znějícím názvem se ukrývá naše oblíbená literárně-výtvarná soutěž pro mladé autory ze základních škol. A že bylo letos zase co číst a obdivovat! V únoru jsme v zaplněném sále rožnovské knihovny slavnostně vyhlásili vítěze městského kola, kterým teď budeme držet palce i v kole okresním. Pomyslným pokladem však nebyly jen věcné ceny, poukazy na knihy či originální trofeje v podobě sečtělých soviček.

Děti si především užily slavnostní odpoledne a odnesly si povzbuzení a chuť tvořit dál. Sál byl zaplněn rodiči, pedagogy, kamarády i dalšími hosty – všichni se zde sešli právě kvůli nim. Program nabídl povzbudivá hodnocení porotkyň, zaznělo hudební vystoupení sourozenců Křenkových, inspirativní úvodní slova místostarosty T. Grosse a nechyběly ani ukázky vybraných oceněných prací. A pak ještě potlesk. Velký a zasloužený.

Soutěžilo se tradičně v próze, poezii i komiksu, a to ve čtyřech věkových kategoriích. Pokud vás zajímá, jak si děti z našeho regionu poradily s letošním tématem „Řemesla“, můžete nahlédnout do online almanachu na webu knihovny a přesvědčit se sami. Zde jen malá ochutnávka.

Řemeslo za výčepem

Být hospodským, milý páni,
to je těžké povolání.
Nejen pivo točit musí,
ale i péct kachny, husy.

Zavčas zrána vždycky vstává,
oheň v kamnech rozdělává.
V hospodě se projednává
též vesnická samospráva:
volby, světla, chodníky –
to je problém veliký.

Rádcem také musí býti,
jinak ztratí živobytí.
Vyslechnout a poradit,
hosty dobře naladit.
O všem dění vždy ví první –
i kdo zemřel, kdo se žení.

Šimon Smolko (5. třída, ZŠ Pod Skalkou)

Ocenění v kategorii 1. – 3. třída

próza: Amálie Kovářová, Liliana Michnová
komiks a poezie: Norbert Bálint

Ocenění v kategorii 4. – 5. třída

próza: Mia Gajdácová, Karolína Maléřová,
Tatiana Antalová, Nikol Mildorfová, František Slovák
poezie: Šimon Smolko, Klaudie Vachalová, Marek Dorotík
komiks: Štěpán Cáb, Václav Pastorek, Damián Měrka, Vít Pospěch, Gabriela Glózová, Klára Hromadová

Ocenění v kategorii 6. – 7. třída

próza: Anna Kmošťáková, Ondra Křištof,
Magdaléna Jasná, Lukáš Bartoš
poezie: Veronika Hurtíková, Dorota Holčáková
komiks: Zora Bugarinovič, Eliška Šafránková,
Maja Pekárková

Ocenění v kategorii 8. – 9. třída

próza: Anna Mildorfová, Elen Mikulenková,
Zuzana Kubáčová, Ema Findrová
poezie: Natálie Jurčová, Nicol Obroučková, Iveta Mierná

Všem vítězům ze srdce gratulujeme – a těšíme se, co nám napíšete příště!

Nobelova cena

Jon Fosse (* 29. září 1959, Norsko) je norský spisovatel a dramatik. Věnuje se tvorbě dramatické, prozaické, poetické, esejistické i dětské. Od svého debutu v roce 1983 vydal více než 50 knih. V Norsku je považován za nejvýraznějšího dramatika po Henrikovi Ibsenovi. Patří k nejhranějším současným dramatikům v Evropě. Jeho hry byly přeloženy do více než 20 jazyků.

Získal Nobelovu cenu za literaturu pro rok 2023 za „své novátorské hry a prózu, které vyjadřují nevyslovitelné“.

„Jsem ohromený, ale i trochu vylekaný,“ řekl poté, co zjistil, že byl oceněn.

Jeho hry jsou uváděny po celém světě. Česká veřejnost se s Fossem seznámila roku 2001 v Brně prostřednictvím inscenace hry *Někdo přijde*.

Fosse bývá označován jako „nový Ibsen“. „Být srovnáván s Ibsenem člověku pochopitelně lichotí. Zároveň je to ale značně pochybné a nespravedlivé pro nás pro oba! Ale pravda je, že já jsem jediný norský dramatik po Ibsenovi, který se hodně hraje v Norsku i jinde. Ibsen je nicméně druhý nejhranější dramatik na světě, jenom Shakespeare se hraje víc“, říká Fosse. Současnou (třetí) manželkou Jona Fosseho je Anna Fosse (za svobodna Anna Nelašinová), která pochází ze Slovenska. Je překladatelkou, která se podílí na překladech děl svého manžela. Objevila se po jeho boku při přebírání Nobelovy ceny. „Když otevřete jeho knihu, hned víte, že čtete Fosseho, říká a tuto nezaměnitelnost považuje za jednu z kvalit jeho literárního díla.

Jméno (Namnet, 1995), je jednou z nejčastěji uváděných her. Setkáváme se v ní s mladou dvojicí, která s obavami očekává narození potomka. *Někdo přijde* (Nokon kjem til å komme, 1996) je hra, kde stojí v centru dění opět pár, tentokrát hledající útočiště v opuštěném domě v Norsku. Rozcházející se pár je motivem hry *Noc zpívá své písně* (Natta syng sine songar, 1997) a ve hře *Spánek* (Svevn, 2005) se setkáváme s několika páry, které postupně obývají tentýž byt. V dramatu *Syn* se rozvíjí příběh rodiny, do které se po dlouhých letech odloučení navrátil její „ztracený“ syn. Rozhlasová verze hry je ještě chvíli k slyšení na Českém rozhlasu.

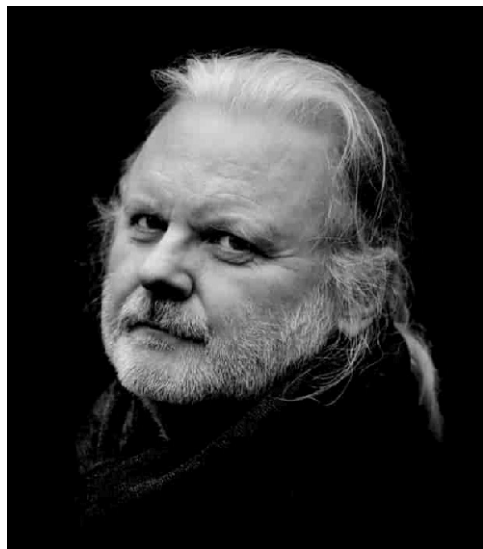
Pro jeho tvorbu je typické zkoumání rodinných nebo partnerských vztahů a básnická až hudební forma textů.

Mezi nejčastější témata her patří existencionalní úzkost, vyděděnost jednotlivce. Ve hrách najdeme jednoduché zápletky, banální dialogy a postavy obyčejných lidí. Autorův minimalismus je záměrný.

Fosse zastává feministický postoj a proto kladné mužské postavy lze ve hrách najít jen stěží. Zato ženy jsou téměř vždy vykreslovány jako postavy kladné nebo obětí.

Fosse se stal laureátem mnoha norských i zahraničních literárních cen. Za zásluhy na poli literatury byl jmenován komandérem královského norského Řádu svatého Olafa.

V roce 2011 mu král Harald V. přidelil čestnou rezidenci Grotten v parku královského zámku v Oslu, určenou norským kulturním osobnostem. V roce 2021 získal také čestný akademický titul doctor honoris causa na Janáčkově akademii múzických umění.

Zdroje:

<https://vltava.rozhlas.cz/jon-fosse-syn-ctyri-zlomeni-lide-a-krehky-pribeh-o-neuspesnych-pokusech-o-zivot-8220810>

<https://www.iliteratura.cz/clanek/21749-fosse-jon>

<https://www.respekt.cz/rozhovor/kdyz-otevrete-jeho-knihu-hned-vite-ze-ctete-fosseho-rika-manzelka-a-prekladatelka>

Trénink paměti

ČESKÉ SPOLEČNOSTI PRO TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI A MOZKOVÝ JOGGING (ČSTPMJ) každý rok v březnu vyhláší Národní týden trénování paměti. Letos proběhne v termínu od 16. do 22. března. Akce je součástí celosvětového „Týdne uvědomění si mozků“. Po celé České republice se uskuteční různé osvětové akce pro veřejnost. Cílem je seznámit veřejnost s problematikou a technikou tréninku paměti.

Ing. Danuše Steinová je zakladatelkou ČSTPMJ, Centra celoživotního vzdělávání (CVV) a iniciovala vznik prvních univerzit třetího věku. Za tyto zásluhy 28. října 2025 obdržela státní vyznamenání z rukou prezidenta ČR Petra Pavla. ČSTPMJ funguje už od roku 1998 a jako jediná vzdělávací instituce v ČR pořádá kurzy pro certifikované trenéry paměti.

Mozek s věkem stárne, jeho vývoj je ukončen kolem pětadvaceti let. Je třeba jej stimulovat. Na kurzech paměti senioři očekávají, „že si budou snadno pamatovat seznamy na nákup, jména lidí, data, telefonní čísla. To samozřejmě umíme. Ale kromě toho si díky mnemotechnickým pomůckám zapamatují neuvěřitelné množství informací, a ještě mají pocit, že je to nestálo skoro žádné úsilí. Přesvědčíme je, že jsou schopni si zapamatovat to, co zbytek populace považuje za nezapamatovatelné,“ zmiňuje Danuše Steinová. Při cvičení se zapojují obě mozkové hemisféry a právě tím, že je mají hustě propojeny, si pak nejlépe pamatují.

Nejstarším studentkám navštěvujícím CVV je přes 90 let. Paní Steinová se jich ptala, jak se dožít tak vysokého věku a skvělé mentální kondice. Co odpověděly? „Hodně se pohybovaly, vzdělávaly. Vzdělání je faktor, který dokáže posunout nástup demence o pět let. Měly hodně sociálních kontaktů. Pořád, i v tomto vysokém věku, mají co dělat. Když si někdo v mládí navykne na aktivní způsob života, připadá mu to i ve stáří přirozené.“

To potvrzuje i naše lektorka, Julia Žuková, která v ČSTPMJ absolvovala kurz tréninku paměti a s Danuší Steinovou se setkala. U nás vede kurz pro devátou skupinu zájemců. „Pro mozek je skvělé mít i sociální kontakty. A ne každý je má. Člověk je sociální bytost a musí s někým být. A kurzy paměti je nabízí. Já kurzy беру i jako pomůcku. Učím své studenty jednoduchá cvičení, která zaberou jen několik minut denně.

Ne je učit něco, k čemu mají odpor nebo je to stojí hodně sil a jsou z toho pak unavení. Ukazují, čím si lehce cvičit mozek: stříhat nůžkami, dělat věci levou (nedominantní) rukou, ale mozků prospívají i procházky a dobré spaní, které ve vyšším věku není samozřejmé.“

A co technologie? Hloupneme díky mobilům? „Psychiatr Radkin Honzák měl přednášku s názvem Čím chytřejší telefon, tím hloupější mozek. Dnes se hodně spoléháme na externí pomůcky a nedáváme mnoho stimulů našemu mozku,“ říká Dana Steinová. „Když si něco někam napíšete, dáváte mozku signál, že toto si nemusí pamatovat. Mozek si zapamatuje, kam jste to zapsali, ale už si nepamatuje obsah té informace,“ vysvětluje.

Julia doplňuje, že záleží, jak jej používáme. Může být velkým pomocníkem. Jako příklad uvádí pacienty po mozkové obrně, kterým mobil stimuluje mozek a paměť. Mají v něm jednoduchá cvičení.

U nás v knihovně probíhají už druhým rokem kurzy trénování paměti. Za poslední rok proběhlo v knihovně celkem 8 kurzů a další jsou momentálně v běhu.

Zdroje:
<https://zdravi.brno.cz/udalosti/16-22-3-2026-narodni-tyden-trenovani-pameti>
https://www.idnes.cz/onadnes/vztahy/trenink-pameti-dana-steinova-pamet-zapominani.A190407_160601_spolecnost_abr
<https://radiozurnal.rozhlas.cz/proc-zapominame-lidsky-mozek-je-jako-pocitac-rika-dana-steinova-odbornice-na-7681900>

ZA HRANICE REALITY

Sci-fi a fantasy novinky v on-line katalogu

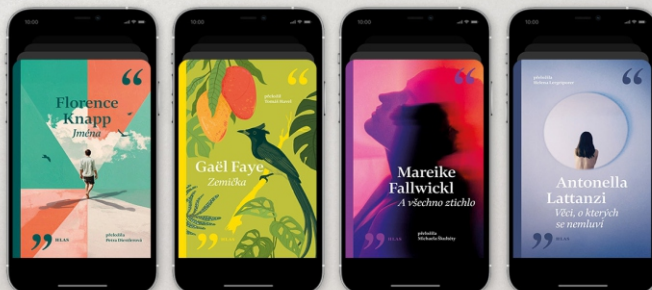
eVýpůjčka
Zkuste to jinak

” HLAS

eVýpůjčka
Zkuste to jinak

Novinky z edice HLAS

Měsíční zpravodaj Městské knihovny Rožnov pod Radhoštěm, příspěvkové organizace.
Náklad 100 kusů a elektronická distribuce. Uzávěrka březnového čísla: 20. února 2026.